

רע"פ 7569/13 - יאיר חיים נ' מדינת ישראל

רע"פ 7569/13 - יאיר חיים נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 7569/13

יאיר חיים

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט העליון

[21.11.2013]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 6.10.2013, בעפ"ג 33943-09-13, שניתן על-ידי כב' השופטים: א' טל - סג"נ; ז' בוסתן; ו-ש' בן שלמה בשם המבקש - עו"ד יעל (פינקלמן) ניסן

החלטה

- לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית-המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים: א' טל - סג"נ; ז' בוסתן; ו-ש' בן שלמה), בעפ"ג 33943-09-13, מיום 6.10.2013. בפסק דינו, קיבל בית המשפט המחוזי, את ערעורה של המשיבה, על גזר דינו של בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופט א' הימן - סג"נ), בת"פ 21203-03-13, מיום 20.8.2013. רקע והליכים קודמים
- נגד המבקש הוגש כתב אישום מתוקן, הכולל חמישה אישומים, בגדרם ייוחסו לו 5 עבירות (אחת בכל אישום) של סיוע לסחר בסמים, לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים), בצירוף סעיפים 29 ו-31 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
- לפי העולה מכתב האישום המתוקן, חבר המבקש לשני אנשים נוספים, מאיר מושיאשבילי (להלן: הסדרן) ואלי חן (להלן: מנהל העבודה), ויחדיו הפעילו השלושה שיטה לממכר סמים, אשר פעלה כדלקמן: הלקוח (המעוניין ברכש הסם) היה פונה אל הסדרן, או לעיתים אל מנהל העבודה, והללו היו מארגנים, לשם מטרה זו, נסיעה למקום מפגש עם סוחר סמים. באותן נסיעות, שימש המבקש כנהג, שהסיע את הרוכשים, בצוותא עם מנהל העבודה, אל מקום מפגש מוסכם, עם סוחר סמים. בזמן הנסיעה, היה אוסף מנהל העבודה מהלקוחות כסף תמורת הזמנותיהם, ועם הגיעם אל היעד, היה נפגש מנהל העבודה עם סוחר הסמים, ומבצע רכישה. בשובו למכונית, היה מספק מנהל העבודה את הסמים מושא הרכישה, ללקוחות.

3. ביום 25.7.2013, הרשיע בית משפט השלום את המבקש, על בסיס הודאתו, בעבירות אשר ייוחסו לו בכתב האישום המתוקן.
4. ביום 20.8.2013, נגזר עונשו של המבקש. בפתח גזר הדין, קבע בית משפט השלום, כי נוכח המועדים השונים בהן בוצעו חמש העבירות המיוחסות למבקש, הרי שמדובר בחמש עבירות שונות, ולא בעבירה אחת. בהמשך לכך, נקבע, כי מתחם העונש הראוי, בעניינו של המבקש, הינו "מאסר בפועל לכל עבירה ועבירה".
- עם-זאת, סבר בית משפט השלום, כי חלקו של המבקש בשרשרת הפצת הסם היה מינורי ביותר - "שהרי בהיותו נהג ברכב, שכאמור אינו שלו אלא כל שעשה הוא בשימוש במיומנות הנהיגה בלבד [...] הרי מדובר במי שהוא חוליה שולית ביותר בחוליות ביצוע העבירות". לפיכך, ובשים לב לנסיבות חייו הקשות של המבקש, מצא בית המשפט, כי יש "לשקול שיקולי העונש על פי המכלול ולא על פי חשבון אריתמטי של כפולות חודשים בעבירות", וברוח דברים אלו, השית על המבקש את העונשים הבאים: 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, אשר יימנו מיום מעצרו של המבקש - 4.3.2013; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה, לתקופה של 7 חודשים, וזאת החל מיום שחרורו של המבקש ממאסרו; ועונשים מותנים נוספים.
5. המשיבה הגישה ערעור על קולת העונש לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, וביום 6.10.2013, התקבל הערעור. בית המשפט המחוזי הטיל על המבקש עונש של 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו, וזאת, תחת שמונת חודשי המאסר בפועל, שהשיתה עליו הערכאה הדיונית בגזר דינה. יתר חלקי גזר הדין, נותרו על-כנם.
- בית המשפט המחוזי קבע, כי שגה בית משפט השלום בסוברו כי חלקו של המבקש בהפצת הסם היה שולי ביותר. בית המשפט המחוזי ציין, כי המבקש ידע גם ידע את מטרתן של אותן חמש נסיעות, בהן שימש כנהג הרכב, ושבמהלכן סופקו לרוכשים-נוסעים סמים על-ידי מנהל העבודה. עוד נקבע, כי בעשותו כן, פעל המבקש בשליחותם של הסדרן ושל מנהל העבודה, ובמטרה לסייע בעדם. צוין, בהקשר זה, כי באחת מאותן הפעמים, הגדיל המבקש לעשות, וביקש ממנהל העבודה שיספק לו סם, וכך אכן נעשה.
- בית המשפט המחוזי, נתן את דעתו לנסיבות חייו הלא קלות של המבקש, ואולם, נוכח חלקו בפרשה, כמפורט לעיל, הגיע בית המשפט המחוזי, למסקנה, כי אין מנוס, אלא להתערב בעונש אשר הושת עליו. עם-זאת, חזר בית המשפט המחוזי על ההלכה, לפיה ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין משמתקבל ערעור תביעה, ולפיכך הסתפק בעונש של 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל.
- הבקשה לרשות ערעור
6. ביום 6.11.2013, הגיש המבקש, באמצעות באת-כוחו, עו"ד יעל (פינקלמן) ניסן, את בקשת רשות הערעור המונחת לפניו. במוקד הבקשה עומדת הטענה בדבר קיומו של "פער ענישה משמעותי", שבין גזר דינה של הערכאה הדיונית, לבין העונש שהשית על המבקש בית המשפט שלערעור. נטען, כי פער זה, כשלעצמו, מקנה למבקש עילה לקבלת רשות ערעור. עוד נטען, כי בית המשפט המחוזי אף חרג מן ההלכה, לפיה ערכאת הערעור אינה מתערבת בעונש, אלא אם מדובר בסטייה קיצונית מן העונש ההולם. כמו-כן התעלם בית המשפט המחוזי, כך לטענת המבקש, מההלכה, לפיה אין ערכאת הערעור ממצה את הדין עם נאשם פלוני, בעת שמתקבל ערעור המאשימה בעניינו. בנוסף, גורס המבקש, כי פסק דינו של בית המשפט המחוזי, פגע באינטרס הציפיה שלו, וזאת כיוון שבמועד בו ניתן פסק הדין, נותרה למבקש תקופת זמן של כחודש ימים עד לסיום ריצוי עונשו. כמו-כן נטען, כי פסק דינו של בית המשפט המחוזי לא נומק כראוי, ואף מסיבה זו יש ליתן למבקש רשות ערעור. לבסוף נטען על-ידי המבקש, כי יש לקבל את הבקשה לרשות ערעור, אף משיקולי צדק, וזאת נוכח נסיבות חייו הקשות, ולאור מידת מעורבותו הזניחה בפרשה כולה, וחלקו המועט בביצוע העבירות בהן הורשע. דיון והכרעה
7. לאחר עיון בבקשה ובצירופותיה, הגעתי למסקנה כי דינה להידחות.
- כלל נקוט עמנו הוא, כי בקשת רשות ערעור לפני בית משפט זה, שמורה אך למקרים מיוחדים המעוררים שאלה משפטית נכבדה או סוגיה ציבורית כבדת משקל, החורגת מעניינם של הצדדים לבקשה, וכן למקרים בהם מתגלה אי-צדק או עולה חשש מפני עיוות דין כלפי המבקש (רע"פ 6615/13 שוויקי נ' מדינת ישראל - הוועדה המחוזית לתכנון ובניה (29.10.2013); רע"פ 4731/13 חברת אויסון ישראל בע"מ נ' מדינת ישראל (28.10.2013); רע"פ 5714/13 חמד נ' מדינת ישראל (28.10.2013)). סבורני, כי אין באף לא אחד, מן הטיעונים אשר העלה המבקש במסגרת בקשתו, כדי לקיים את התנאים, שפורטו לעיל, למתן רשות ערעור "בגלגול שלישי".

הלכה למעשה, נסמכת הבקשה על טעם מרכזי אחד והוא, כי נוצר פער עונשי ניכר, בין תוצאותיהן של הערכאות הקודמות, ומסיבה זו לבדה, יש להעניק למבקש, לטענתו, רשות ערעור. דין טענה זו להידחות, כפי שיובהר להלן. הלכה מלפנים היא, כי חומרת העונש, גופה, לא תהווה עילה למתן רשות ערעור, אלא במקרה בו מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת או הראויה (רע"פ 2063/13 שטרול נ' מדינת ישראל (7.4.2013); רע"פ 9480/12 אברמוביץ נ' מדינת ישראל (8.1.2013); רע"פ 9239/12 אבו עראר נ' מדינת ישראל (2.1.2013)) יאמר כבר עתה, כי לא מצאתי, בעניינו של המבקש, כי קיימת כל חריגה שכזו.

אכן, ברבות הימים נוסף להלכה זו סייג מסוים, ולפיו:

"אף שככלל עצם קיומו של פער ענישה בין שתי ערכאות לא יצדיק מתן רשות ערעור בפני ערכאה שלישית, בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן - בכללן מקרים בהם הפער בענישה הינו חריג - עשויה להימצא הצדקה לבחינה נוספת של היקף הענישה הראויה בידי ערכאה שלישית" (רע"פ 6163/07 חדורה נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (22.5.2008), וראו לעניין זה, רע"פ 5060/04 הגואל נ' מדינת ישראל (24.2.05); רע"פ 1514/08 שנהב נ' מדינת ישראל (21.7.2008); רע"פ 4791/08 כהן נ' מדינת ישראל (9.2.2009)).

ואולם, כחריג לכלל, הנועד לעסוק במקרים יוצאי הדופן, על בית משפט זה לנהוג בו במשנה זהירות. על-כן, הפעלתו של החריג תעשה במשורה, ואך במקרים מיוחדים, שבהם מדובר בפער ענישה חריג. לגישתי, המבקש אינו יכול להתבסס על חריג זה, שכן בנידון דידן, אין מדובר ב"נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן", הנובעות מפער חריג בענישה, בין הערכאות, ולפיכך אין עילה המצדיקה מתן רשות ערעור. יצוין, כי באותם מקרים בהם ניתנה רשות ערעור בגין פערי הענישה, ערכאת הערעור שילשה, ריבעה, ואף חימשה את העונש המקורי, ואילו בענייננו, הוחמר העונש מ-8 חודשי מאסר בפועל ל-15 חודשים, ואין מדובר כלל ועיקר בפער ענישה חריג.

אוסף עוד, כי לא מצאתי ממש בטענותיו הנוספות של המבקש. כך, אין בידי לקבל את הטענה בדבר פגיעה באינטרס הציפיה של המבקש עקב החמרת עונשו; או בנוגע להנמקה לא מספקת של פסק דינו של בית המשפט המחוזי; ואף לא את הטענה, כי עניינו נכנס בגדרי המקרים, הנדירים, בהם יש להעניק רשות ערעור משיקולי צדק. ראשית, למבקש או לכל נאשם אחר, לא עומדת זכות קנויה, לפיה ערכאת הערעור לא תתערב בגזר דינו ותחמיר בעונשו, ואם אכן תתערב בעונש, אזי תינתן לו, מניה וביה, רשות ערעור. שנית, סבורני כי פסק דינו של בית המשפט המחוזי נומק כדבעי ולא דבק בו כל רבב. לבסוף, דעתי היא, כי אין מדובר באחד מאותם מקרים חריגים, בהם יש להעניק רשות ערעור משיקולי צדק. נסיבותיו האישיות, המצערות, של המבקש, לא נעלמו מעיניה של ערכאת הערעור, אשר העניקה לכך משקל נאות, במסגרת פסק דינה. ואולם, לנוכח רמת מעורבותו של המבקש בשרשרת הפצת הסם, לא היה בנסיבות אלה, כדי למנוע את קבלת ערעורה של המשיבה, אך הן בהחלט נשקלו לזכותו של המבקש, על-ידי ערכאת הערעור, והדבר בא לידי ביטוי בהחמרה מתונה, יחסית, בעונשו.

8. אשר-על-כן, ומשלא מצאתי כל הצדקה לדיון משפטי נוסף בעניינו של המבקש, הנני דוחה את הבקשה למתן רשות ערעור.

ניתנה היום, י"ח בכסלו התשע"ד (21.11.2013).